

Tájékoztató a hadigondozottak ellátásának szabályairól

Hadigondozásra jogosult az a magyar állampolgár, aki

- a) katonai szolgálat;
- b) kötelező katonai előképzés;
- c) légitámadás és hadművelet;
- d) visszamaradt robbanóanyag felrobbanása

során vagy következtében testi épségének vagy egészségének károsodása folytán hadieredetű fogyatkozást szenvedett, továbbá akit hadigyámoltként, hadiözvegyként, hadiárvaként, hadigondozott családtagként, a 14/A. § szerinti volt hadiárvaként, a 15/A. § szerinti volt hadigyámoltként vagy volt hadigondozott családtagként kell gondozásba venni.

Eljáró hatóság:

- a hadigondozott **lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala**
- külföldön élő, Magyarországon lakóhellyel, tartózkodási hellyel nem rendelkező magyar állampolgár kérelmező esetében **Budapest Főváros Kormányhivatala**
- a külföldön élő, Magyarországon lakóhellyel, tartózkodási hellyel nem rendelkező magyar állampolgár kérelmező a hadigondozás iránti kérelmét **a kérelmező lakóhelye szerinti államban működő magyar diplomáciai és konzuli képviseleten is benyújthatja** (a kérelmet a diplomáciai és konzuli képviselet az átvételtől számított első diplomáciai postával megküldi Budapest Főváros Kormányhivatala részére)

Kérelemhez szükséges igazolások:

Az egyes ellátások iránti kérelmet magyar állampolgársággal rendelkező személyek jogosultak előterjeszteni. A külföldön élő, Magyarországon lakóhellyel, tartózkodási hellyel nem rendelkező magyar állampolgár kérelmének előterjesztési feltétele a magyar állampolgárság igazolása.

A jogosultság hadi eredetét egykorú szolgálati, katonai, kórházi iratokkal és hatósági igazolásokkal, ezek hiányában más hitelt érdemlő módon kell igazolni. Az eljárás során elsődlegesen a kérelmezőnek kell bizonyítani a fogyatkozás, illetve a halál hadi eredetét.

A halál hadi eredetét elsősorban hivatalos hatósági értesítéssel, hatósági bizonyítvánnyal vagy holtta nyilvánító bírósági végzéssel kell igazolni.

Ezen iratok felkutatása elsősorban annál a területileg illetékes polgármesteri hivatalnál kezdeményezhető, ahol az elhunyt utolsó lakóhelye volt. A halál hadieredetével kapcsolatos iratok a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeli Intézet és Múzeum Központi Irattárából is beszerezhetők. Az iratkutatás ellenértékét a Kormány által a hadigondozás költségeinek kezelésére létrehozott közalapítvány előzetes megállapodás alapján téríti meg az iratot szolgáltató részére.

A pénzellátás politikai okból történő megszüntetése, szünetelése, illetve elutasítása bizonyítására - dokumentumok hiányában - a kérelmező írásos nyilatkozata elfogadható.

Külföldi okiratot – eltérő nemzetközi szerződés vagy viszonyossági gyakorlat hiányában – **diplomáciai felülhitelesítéssel ellátva** kell csatolni.

Az idegen nyelvű okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással ellátva kell csatolni.

Ügyintézési határidő: 21 nap

Az eljárás díj- és illetékmentes.

Vonatkozó jogszabályok

- **1994. évi XLV. törvény** a hadigondozásról,
- **2004. évi CXL. törvény** a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól,
- **113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet** a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásáról.

Hadigondozásra jogosult személyek:

- **Hadirokkant**
- **Hadigyámolt:** a hadirokkant gyermeke
 - a 16. életévének betöltéséig, vagy
 - ha oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a 25. életév betöltéséig, vagy
 - ha a gyermek az előbb meghatározott időtartam alatt tartósan megrokkant, ennek az állapotnak a tartamára, a gyermek életkorára tekintet nélkül, feltéve hogy munkaképességének csökkenése a 67%-ot, egészségkárosodása az 50%-ot elérte.
- **Hadiözvegy:**
 - a szolgálat következtében meghalt személy – katonai szolgálat esetén a Magyarország területéről katonai szolgálatra bevonult és a katonai szolgálat következtében meghalt személy özvegye;
 - hadirokkantként hadigondozásba vett személy özvegye, ha a házasságot a hadieredetű sérülés bekövetkezte előtt kötötték, vagy a házastárs halálakor már legalább 5 éve együtt éltek, vagy házasságukból gyermek született;
 - külön élő, illetőleg elvált házastárs, amennyiben a bíróság a házastársát tartásdíj fizetésére kötelezte.
- **Hadiárva:**
 - a szolgálat következtében meghalt személy, illetve a meghalt hadirokkant gyermeke, ha a hadigyámoltra vonatkozó feltételek érvényesülnek vele szemben is;
 - ha a bíróság a meghalt személyt, illetőleg a meghalt hadirokkantat – életében – az apaság megállapítása nélkül tartásdíj fizetésére kötelezte.
- **Hadigondozott családtag:** a szolgálat következtében meghalt személynek, illetőleg a hadirokkantnak az általa életében ténylegesen eltartott, 60. évét betöltött, vagy legalább 67%-ban csökkent munkaképességű, illetve legalább 50%-os egészségkárosodású szülője, nagyszülője, testvére és féltestvére.
- **Volt hadiárva:** akit a szolgálat következtében meghalt szülője – katonai szolgálat esetén a Magyarország területéről katonai szolgálatra bevonult és a katonai szolgálat következtében meghalt szülője – halála miatt hadiárvaként hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy ezen ellátás iránti igénye fennállt, ha a hadigyámoltra vonatkozó feltételek már nem állnak fenn.
- **Volt hadigyámolt:** akit szülője hadirokkantsága miatt hadigyámoltként hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy ezen ellátások valamelyike iránti igénye fennállt, ha a hadigyámoltra vonatkozó feltételek már nem állnak fenn.

- **Volt hadigondozott családtag:** akit a szolgálat következtében meghalt unokája, gyermeke vagy testvére halála miatt hadigondozott családtagként hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy ezen ellátások valamelyike iránti igénye fennállt.

Nem jogosult hadigondozásra:

- aki rokkantságát szándékosan maga okozta,
- az a hozzátartozó, aki a hadigondozott halálát szándékosan okozta.

Megszűnik a hadigondozásra jogosultság, ha:

- a hadiözvegy újból megházasodik, kivéve, ha hadirokkanttal köt házasságot. A szolgálat következtében meghalt, illetve hadirokkantként elhunyt házastársára tekintettel feléled a hadigondozásra jogosultság, ha az özvegy újabb házasságában is megözvegyül;
- a hadiárva, hadigyámolt betölti a 16. életévet, illetve a 25. életévet, amennyiben nappali tagozaton tanul;
- a hadigondozott meghal;
- a hadirokkant egészségkárosodása megszűnt vagy az 20%-nál kisebb mértékűvé vált;
- a megrokkant – és csak ennél fogva jogosult – hadigyámolt, hadiárva és hadigondozott családtag egészségkárosodása az 50%-ot már nem éri el.

Az ellátás nemei:

1. Egyösszegű térítés:

Az a hadirokkant, hadiözvegy, volt hadiárva, volt hadigyámolt és volt hadigondozott családtag, akinek a korabeli hadigondozó hatóság által megállapított pénzellátását 1944. december 22-ét követően politikai okból megszüntették, vagy szüneteltették, illetve ilyen ellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították, továbbá aki ez irányú kérelmét politikai okból elő sem terjesztette, az elmaradt pénzellátás kompenzálására egyösszegű térítésre jogosult. Meg kell állapítani az egyösszegű térítést annak a hadirokkantnak és hadiözvegynak, akinek hadigondozotti igényjogosultsága 1991. december 31-e előtt fennállt, de számára pénzellátást ezen időpontot követően állapítottak meg. A pénzellátás politikai okból történő megszüntetése, szüneteltetése, illetve elutasítása bizonyítására dokumentumok hiányában a kérelmező írásos nyilatkozata elfogadható.

Az egyösszegű térítés megállapítása iránti kérelmet a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásáról szóló 113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 5. sz. melléklete szerinti **nyomtatványon kell benyújtani.**

A térítés mértéke:

A térítésre jogosultak	A térítés mértéke
I. járadékosztályba sorolt hadirokkant	250.000 Ft
II. járadékosztályba sorolt hadirokkant	200.000 Ft
III. járadékosztályba sorolt hadirokkant	150.000 Ft
IV. járadékosztályba sorolt hadirokkant	100.000 Ft
- V. járadékosztályba sorolt hadirokkant - hadiözvegy	75.000 Ft
- volt hadiárva - volt hadigyámolt - volt hadigondozott családtag	50.000 Ft

2. Hadirokkant-járadék: A hadirokkantat megillető havi rendszerességű pénzellátás, mely összeg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének %-ban kifejezett mértéke, azaz:

A térítésre jogosultak	A térítés mértéke
I. járadékosztályba sorolt hadirokkant	210%
II. járadékosztályba sorolt hadirokkant	195%
III. járadékosztályba sorolt hadirokkant	180%
IV. járadékosztályba sorolt hadirokkant	155%
V. járadékosztályba sorolt hadirokkant	110%

3. Ápolási pótlék: Azt a hadirokkantat, aki orvosi szakvélemény alapján mások rendszeres ápolására, gondozására szorul, a járadékon felül havonként pótlék is megilleti. Összege, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének %-ban kifejezett mértéke, azaz:

A térítésre jogosultak	A térítés mértéke
I. járadékosztályba sorolt hadirokkant	60%
II. járadékosztályba sorolt hadirokkant	54%
III. járadékosztályba sorolt hadirokkant	48%
IV. járadékosztályba sorolt hadirokkant	38%
V. járadékosztályba sorolt hadirokkant	28%

4. Hadiözvegyi járadék: A hadiözvegyet megillető havi rendszeres pénzellátás, melynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 112,5 %-a.

5. Hadiárva járadéka: A hadiárvát egyéb ellátásától függetlenül megillető havi rendszeres járadék, amelynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30%-a.

6. Volt hadiárva járadéka: Azon volt hadiárva, akinek igénye 1949. január 1-je előtt bekövetkezett veszteségen alapul, de

a) a pénzellátását a hadirokkantak és más hadigondozottak ellátásáról szóló 1933. évi VII. törvénycikk 6. § (1) bekezdés *h*) és *i*) pontja alapján megszüntették (*h* pont: 16. életév betöltése, *i* pont: házasságkötés),

b) a pénzellátását politikai okból megszüntették vagy szüneteltették,

c) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították vagy

d) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elő sem terjesztette

egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadékra jogosult, amelynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30%-a.

A volt hadiárva járadéka megállapítása iránti kérelmet a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásáról szóló 113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 5/A. sz. melléklete szerinti nyomtatványon, külföldön élő, Magyarországon lakóhellyel, tartózkodási hellyel nem rendelkező magyar állampolgár kérelmező esetében pedig az 5/B. sz. melléklet szerinti **nyomtatványon kell benyújtani.**

7. Hadigondozott családtag járadéka: A hadigondozott családtagot egyéb ellátástól függetlenül megillető havi rendszeres járadék, amelynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30%-a.

8. Volt hadigondozott családtag és volt hadigyámolt járadéka: Azon volt hadigondozott családtag és volt hadigyámolt, akinek igénye 1949. január 1-je előtt bekövetkezett veszteségen alapul, de

a) a pénzellátását a hadirokkantak és más hadigondozottak ellátásáról szóló 1933. évi VII. törvénycikk 6. § (1) bekezdés *h*) és *i*) pontja alapján megszüntették (*h* pont: 16. életév betöltése, *i* pont: házasságkötés),

b) a pénzellátását politikai okból megszüntették vagy szüneteltették,

c) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították vagy
d) a pénzellátás iránti kérelmét politikai okból elő sem terjesztette
egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadékra jogosult, amelynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30%-a.

A volt hadiárva járadéka megállapítása iránti kérelmet a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásról szóló 113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 5/A. sz. melléklete szerinti nyomtatványon, külföldön élő, Magyarországon lakóhellyel, tartózkodási hellyel nem rendelkező magyar állampolgár kérelmező esetében pedig az 5/B. sz. melléklet szerinti **nyomtatványon kell benyújtani.**

9. Temetési hozzájárulás: A járadékban részesült hadirokkant halála esetén – ha a temetés nem közköltésen történt – temetési hozzájárulást kell folyósítani annak, aki igazolja, hogy a temetés költségeit fedezte. Összege a IV. járadékosztályba sorolt hadirokkantat megillető járadék 200%-a.

10. Térítésmentes gyógyászati ellátás: A hadirokkantat bármely betegségével kapcsolatban térítésmentesen illeti meg
- orvosi alapellátás (gyógykezelés),
- állami, önkormányzati intézményi ellátás (kórház, szanatórium, gyógyfürdő, terápiás ellátások),
- fogászati alapellátás,
- szociális intézményi ellátás.

A fenti ellátásokra való jogosultság a hadirokkant egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségét nem érinti.

11. Gyógyászati segédeszköz ellátás: A hadirokkant térítésmentesen jogosult a hadi eredetű fogyatkozás folytán használhatatlanná vált vagy hiányzó testrészének mesterséges pótlására és azokra a gyógyászati segédeszközökre, műláb cipőre, amelyekkel életvitele, munkaképessége helyreállítható vagy javítható. Térítésmentesen jogosult a gyógyászati segédeszközök javítására, valamint szükséges pótlására.